

Formålet med den lovpligtige ansvarsforsikring er at sikre, at skadelidte får erstatning uden hensyn til skadevolders betalingssevne, jf. nærmere under pkt. 2.2. Selve erstatningsudmålingen følger ikke af færdselsloven, men af erstatningsansvarsloven.

Efter færdselslovens § 101, stk. 2, kan erstatning for personskade eller tab af forsøjer nedsættes eller bortfalde, hvis skadelidte eller afdøde forsætligt har medvirket til skaden. Har denne medvirken karakter af grov uagtsomhed, kan erstatningen nedsættes eller i særlige tilfælde bortfalde. Simpel uagtsomhed kan aldrig medføre nedsættelse eller bortfald af erstatningen.

Ved tingsskade kan erstatningen nedsættes eller bortfalde både ved forsætlig, grov eller simpel uagtsom medvirken.

Det fremgår dels af Betænkning nr. 1036 af 1985 om erstatning og forsikring for skade opstået ved benyttelse af motordrevne køretøjer s. 138 – 140, dels af domspraksis, at det objektive ansvar ikke omfatter føreren af køretøjet. Føreren kan således som udgangspunkt ikke få erstatning i medfør af sin egen lovpligtige ansvarsforsikring for skader, vedkommende pådrager sig i forbindelse med ulykker, hvor der ikke er andre køretøjer involveret. I praksis har nogle forsikringselskaber dog valgt at udbyde den almindelige lovpligtige ansvarsforsikring med en dækning også for føreren.

Ved sammenstød mellem to motordrevne køretøjer fremgår det af § 103, stk. 1, at personskade og tab af forsøjer erstattes efter reglerne i § 101, stk. 1-2. Dette indebærer, at en fører som udgangspunkt altid vil have krav på erstatning på objektive grundlag fra den anden implicerede i sammenstødet, selv om føreren må betragtes som den, der er skyld i sammenstødet, idet erstatningskravet kun kan nedsættes, såfremt skadelidte forsætligt eller ved grov uagtsomhed har medvirket til skaden, jf. § 101, stk. 2. Ved tingsskade som følge af sammenstødet skal der derimod ske en afvejning af skylden på begge sider.

Forsikringselskabet hæfter direkte overfor skadelidte, jf. færdselslovens § 108, stk. 1. Forsikringselskabet hæfter således også over for skadelidte tredjemand, hvis køretøjet f.eks. er stjålet. Forsikringselskabet vil i sådanne tilfælde have regres mod føreren af det stjalne køretøj. Bestemmelsen afviger fra den almindelige bestemmelse i forsikringsaftaleloven, hvorefter skadelidte først kan anlægge sag mod selskabet, når vedkommende har fået dom over den sikrede eller har sluttet forlig med denne om erstatningen. Forsikringselskabets direkte hæftelse over for skadelidte omfatter også rentekravet.

For at lette skadelidtes adgang til at kræve erstatningsspørgsmålet afgjort, bestemmer færdselslovens §§ 110-115 fremgangsmåden for sagernes behandling ved domstolene. Den væsentligste bestemmelse er § 111, hvoraf fremgår, at der i forbindelse med en eventuel straffesag for færdselslovsovertrædelser også skal tages stilling til erstatningsspørgsmålet, medmindre dette ordnes forligsmæssigt.

Derudover bestemmes sagernes behandling ved domstolene, herunder blandt andet, hvem der skal tilsiges, hvem der er part i sagen (§ 110 og § 112), hvornår skadelidte skal have ret til at påstå erstatning (§ 111), hvornår der skal ske påkendelse af erstatningsspørgsmålet (§ 112), hvorledes erstatningsspørgsmålet stiller sig i tilfælde af anke (§ 113), og hvorledes erstatningsspørgsmålet afgøres, når den underliggende straffesag er afgjort ved udenretlige bødeforlæg (§ 115).

2.2. Forsikringspligt

Efter færdselslovens § 105 skal alle motordrevne køretøjer være omfattet af en forsikring i et ansvarsforsikringselskab. Det fremgår af § 50 i bekendtgørelse nr. 1350 af 18. december 2000 om registrering og syn af motorkøretøjer, at det er en betingelse for registreringen, at der foreligger bevis for, at der er tegnet en ansvarsforsikring for køretøjet. Hvis denne ikke foreligger, afvises registreringen eller – hvis der er udleveret foreløbig registreringsattest og nummerplader – inddrages disse af politiet, jf. bekendtgørelsens § 61. Endvidere kan manglende forsikring straffes med bøde, jf. færdselslovens § 118.

For registreringspligtige køretøjer påhviler forsikringspligten ejeren eller den person, der har varig rådighed over køretøjet (en registreret bruger). For ikke-registreringspligtige køretøjer, som f.eks. 30-km knallert, påhviler forsikringspligten den, der bruger køretøjet eller lader det bruge på vej, jf. færdselslovens § 106.

I henhold til færdselslovens § 109 er motordrevne køretøjer, der tilhører staten, en kommune eller en amtskommune, undtaget fra forsikringspligten. Staten eller den kommune eller amtskommune, der ejer køretøjet hæfter for erstatning for skader, som er forvoldt ved anvendelse af køretøjet i samme omfang, som havde det været omfattet af den lovpligtige forsikring.

Færdselslovens bestemmelser suppleres af bekendtgørelse nr. 1171 af 16. december 1992 om ansvarsforsikring for motordrevne køretøjer m.v., der fastsætter nærmere regler om forsikringspligten. Bekendtgørelsen er ændret ved bekendtgørelse nr. 651 af 8. juli 1994 og bekendtgørelse nr. 148 af 7. marts 1995.